

اندیشه سیاسی - ۲۰

کارل اشمیت

ترجمه

سهیل صفاری

کلستان

نشر نگاه معاصر

فهرست

۵	یشگفتار: ابعاد مباحثات تازه پیرامون کارل اشمیت	(تریسی بی. استرانگ)
۸	وایطه‌ی میان لیبرالیسم و دموکراسی	
۱۰	ارتباط میان سیاست و اخلاق	
۱۴	مشروع‌سازی و دشمنان	
۱۷	اشمیت و نازیسم	
۲۵	شاراق درباره «عصر خنثی‌گری و غیر سیاسی‌سازی»	
۳۱	مفهوم امر سیاسی	(جورج شواب)
۴۷	تدکر مترجم انگلیسی	
۴۹	مفهوم امر سیاسی	(کارل اشمیت)
۱۱۳	عصر خنثی‌گری و غیر سیاسی‌سازی (۱۹۲۹)	
۱۱۵	مراحل پیاپی ساحت‌های بنیادین متغیر	
۱۲۳	مراحل خنثی‌گری و غیر سیاسی‌سازی	
۱۳۳	ملحظاتی در باب مفهوم امر سیاسی	(لنواشتراوس)

پیشگفتار

ابعاد مباحثات تازه پیرامون کارل اشمیت

تریسی بی. استرانگ

«با چی زندگی می‌کردن»، این را آلیس گفت که همیشه علاقه زیادی به سوالات مربوط به خوردنی و نوشیدنی داشت. «با ملاس چندتر»، موش زمستان‌خواب بعد از یک یا دو ثانیه تأمل جواب داد. «اونا نمی‌تونستن این جوری زنده بمومن، متوجهی که»، آلیس با ملایمت متذکر شد، «مریض می‌شدن». «مریض بودن»، موش زمستان‌خواب پاسخ داد «خیلی هم مریض». لوییس کارول «آلیس در سرزمین عجایب»

هر تلاش فیلسوف برای تحت تأثیر قرار دادن مستقیم یک مستبد، لاجرم بی‌اثر است.

الکساندر کوژو «مستبد و فرزانگی»^۱

کارل اشمیت یکی از صاحب‌نظران حقوقی بر جسته در آلمان پس از جنگ جهانی اول و یکی از روشنفکران پیشرو در دوره جمهوری وايمار بود، که گهگاه در مقام معلم و روزنامه‌نگار هم ظاهر می‌شد. او ذات و سرچشمه‌های آنچه را که به زعم خود، ضعف لیبرال دموکراسی، حکومت پارلمانی، در تجسم آن در قانون اساسی وايمار و گستردگر از آن در شکل مدرن سازمان سیاسی می‌دانست، جستجو می‌کرد. او در ۱۹۳۳ به حزب نازی پیوست (در ماه می، همان ماهی که مارتین هایدگر هم به حزب ملحق شد) و آثاری منتشر کرد،

مدافعان لیبرالیسم تمرکز حمله خود را بر اشمتیت ضروری می‌دانند، ضرورتی که درباره سایر منتقادان پارلمان-محوری لیبرال، که عضو حزب نازی هم بودند، احساس نمی‌کنند. به دلیل دامنه افرادی که او در درون نازی به آن‌ها متولّ شده بود و عمق وفاداری سیاسی او، اشمتیت این روزها در حال تبدیل به مارتین هایدگر نظریه سیاسی است.^۸

در اینجا از من کاری بیشتر از توجه دادن به این واقعیت‌ها برمی‌آید.^۹ اگر منظور از اهمیت یک اندیشمند را، داشتن طیف وسیعی از منتقادان و موافقان بدانیم^{۱۰}، صاحب‌نظرانی که از آن‌ها یاد کرده‌ام به وضوح نشان می‌دهند که اشمتیت را باید جدی گرفت. این امر، تازه است. مدخل‌های یک اثر مرجع استاندارد «دانشنامه اندیشه سیاسی یلکوُل»، منتشر شده در ۱۹۸۷، از «شیلر، فریدریش» به «شومپتر، جوزف» می‌رود. کارل اشمتیت در این میان نیست. با این حال در سال‌های اخیر شاهد انفجاری از آثار درباره اشمتیت، چه در کشورهای انگلیسی‌زبان و چه آلمانی‌زبان، بوده‌ایم.^{۱۱} پرسشی با این باز-چاپ مغتنم از «مفهوم امر سیاسی» اشمتیت، همراه است. معنای این تجدید علاقه به اشمتیت، این حقوق‌دان محافظه‌کار جمهوری وايمار، این دانشور به شدت سازش‌کار حامی رژیم نازی، در چیست؟ چرا او چنین موضوع مباحثات شده است؟ ما در باب علائق و مسائل فکری خود، در این توجه‌ای که به اشمتیت مبذول می‌داریم، چه می‌آموزیم؟ توجه احیاء‌شده و پرشور به کارل اشمتیت، چه دشمنانه و چه همدلانه، از این روست که او در برخوردگاه (intersection) سه مسئله بنیادینی قرار گرفته که هر نظریه‌پرداز سیاسی معاصری باید مدعی نظر قرار دهد. نخست رابطه میان لیبرالیسم و دموکراسی است. دوّمی رابطه میان سیاست و اخلاق است. سوم اهمیت چیزی که اشمتیت «دشمنان» می‌نامد، برای مشروعيت دولت و کاربست آن در ارتباط میان سیاست داخلی و سیاست خارجی. دریافت‌های او از این مسائل، موضوع نهایی را به میان می‌آورد، که به آرامی سایر مسائل را احاطه می‌کند؛ این امر باید با توجه به ماهیت و پیامد فاصله‌گیری روزافزون دنیاً ما از

بعضاً ضد سامی، که در آن‌ها به وضوح از سیاست رژیم دفاع کرد. (بعدها مدعی شد که قصد داشت فهم خود را از ایده‌های نازی ارایه دهد).^۲ در ۱۹۳۶، او در مقاله‌هایی منتشر شده در «Das Schwarze Korps» ارگان رسمی اس‌اس به شدت مورد انتقاد قرار گرفت. در پناه هرمان گورینگ، او جایگاه خود را در دانشگاه برلین حفظ کرد و به آموزش و تألیف ادامه داد، لیکن این‌بار بر مسائل داخلی آلمان معاصر کم‌تر تمرکز داشت. پس از پیروزی متفقین در جنگ، به مدت هجده ماه بازداشت بود، لیکن هیچ‌گاه به طور رسمی به جنایت متهم نشد. او هرگز به جایگاه دانشگاهی بازنگشت. جشن‌نامه‌هایی در سالگرد هفتاد و هشت‌سالگی او انتشار یافت: در میان نویسنده‌گان آن جشن‌نامه‌ها یولین فرویند (Julien Freund)، راینهارت کوزلک (Reinhart Koselleck) و کالفرید گروندر (Kalfried Gründer) حضور داشتند. او در سن ۹۶ سالگی درگذشت.

از شروع کار خود، اشمتیت در تمام بخش‌های منشور سیاسی جدی گرفته شد. کارل فریدریش جوان (که بعدتر نویسنده محوری قانون اساسی آلمان پس از جنگ، استاد هاروارد و رئیس انجمن علم سیاست آمریکا شد) تأیید‌گرانه به او استناد کرد، یعنی در ۱۹۳۰، در بند ۴۸ از قانون اساسی وايمار، که اجازه دیکتاتوری کُمیساریال را می‌داد (اختیاری که اشمتیت برآنده رئیس جمهور هیندنبورگ می‌دانست).^۳ فرانتس نویمان، سوسیالیست و جامعه‌شناس چپ، مؤلف کتاب بهیموث، به گستردگی از نظرات اشمتیت استفاده برده است، همچنان که دوست و همکارش کیرش‌هایمر^۴ از اندیشه اشمتیت بهره می‌گرفت. به راستی همه اعضای مکتب فرانکفورت (به ویژه والتر بنیامین) با احترام از او یاد کرده‌اند (به طور خاص پس از ۱۹۳۳).^۵ اخیراً، چپ ایتالیایی و فرانسوی، همچنان که اعضای نشریه «تلاس»، همدلانه مفهوم غیر ایدئولوژیک او از امر سیاسی را بررسیده‌اند.^۶ راست اروپایی، از جمله محافظه‌کاران آمریکایی مکتب اشتراووسی، در آثار او دست‌کم مبانی نظریه اقتدار را یافته‌اند که به شکست مفروض لیبرالیسم فردگرا می‌پردازد. نکته بسیار جالب توجه آن‌که، برخی